

Kaupunginhallitus 26.05.2025 § 165

§ 165

Valtuustoaloite ruotsinkielisestä kotoutumisesta (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Lindholm Sanna
Merimaa-Jovanovic Riikka
Hagman Noora
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Anders Portinin ym. 24.2.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen kotoutumisesta ruotsiksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Anders Portin ja 24 muuta valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoo selvittää, miten kunnassa viestitään oikeudesta ruotsinkieliseen kotoutumiseen ja sen toteutumisesta. Olemassa olevat henkilöresurssit tulisi myös selvittää sen varmistamiseksi, että ne riittävät koordinoimaan, suunnittelemaan ja tiedottamaan tasavertaisista kotoutumispalveluista ja kotoutumiskoulutuksesta molemmilla kansalliskielillä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Perustuslain ja kielilain lähtökohdista Espoon kaupunki pitää tärkeänä, että Espoossa voi kotoutua myös ruotsin kielellä. Espoon kaupunki haluaa vahvistaa mahdollisuutta kotoutua ruotsin kielellä ja lisätä ruotsin kielellä kotoutujien määrää hallitusohjelman mukaisesti. Espoon kaupungin kotouttamisohjelman 2022—2025 mukaisesti Espoon peruspalveluissa palveluita tarjotaan kotoutujille kielilain mukaisesti tarvittaessa myös ruotsiksi ja palveluissa otetaan huomioon maahanmuuttajien mahdollisuudet vaikuttaa itse kotoutumiskielen valintaan. Asiasta on linjattu Espoon kaupungin kotouttamisohjelmassa 2022—2025, joka on hyväksytty Espoon kaupunginvaltuustossa 13.6.2022.

Espoo on koonnut Hello Espoo-sivustolle kattavasti tietoja maahantulon alkuvaiheen palveluista. Sivusto toimii Espoon kaupungin lakisääteisen kotoutumisohjelman kotipesänä ja siellä viestitään asiakkaille mahdollisuudesta kotoutua ruotsiksi sekä ruotsinkielisestä kotoutumispolusta. Luckan tarjoaa yleistä ohjausta ja neuvontaa ruotsiksi

matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa maahanmuuttajille antavassa Hello Espoo –infossa päivän viikossa.

Uuden kotoutumislain myötä myös työvoiman ulkopuolella olevat kotoutujat nousivat aiempaa laajemmin lakisääteisten kotoutumispalveluiden kohderyhmäksi. Koto-Espoo-tiimi tarjoaa kotoutumispalveluita työvoiman ulkopuolella oleville kotoutujille (pääosin kotivanhemmille). Koto-Espoossa asiakasta informoidaan mahdollisuudesta kotoutua ruotsin kielellä ja ohjataan mm. Esbo tai Helsingfors Arbiksen kursseille. Koto-Espoon työntekijä palvelee tarvittaessa asiakkaita ruotsiksi, myös osaamisen ja kotoutumisen palvelutarvearvio sekä kotoutumissuunnitelma on mahdollista laatia ruotsiksi.

Espoon työllisyyspalveluiden kotoutuja-asiakkailta on mahdollisuus valita kotoutumiskielekseen ruotsi. Asiakkaalle kerrotaan alkutapaamisen yhteydessä mahdollisuudesta kotoutua suomeksi tai ruotsiksi. Tässä yhteydessä asiakkaalle yleensä kerrotaan pääkaupunkiseudun työmarkkinoiden kielivaatimuksista ja kielikoulutusvalikoimasta. Kotoutumiskielen valinta on asiakkaan oma päätös.

Ruotsin kielellä asioivat ja ruotsiksi kotoutuvat asiakkaat on keskitetty työllisyyspalveluissa omalle, nimetylle kotoutumisvirkailijalle. Näin ollen Espoon kotoutumispalveluissa ruotsiksi kotoutuvat saavat ohjausta ja neuvontaa kotoutumiseen liittyen tarvittaessa ruotsin kielellä. Ruotsinkielisten kotoutujien oma kotoutumisvirkailija ja palvelukoordinaattori osallistuvat lisäksi aktiivisesti pääkaupunkiseudun yhteiseen Koto-svenska nätverket för sakkunniga i huvudstadsregionen-yhteistyöverkostoon. Osallistumme tarpeen mukaan myös muihin ruotsin kielellä kotoutumisen verkostoihin.

Vuodenvaihteeseen 2024–2025 asti kotoutumispalveluiden hankinnasta on vastannut Uudenmaan ELY-keskus. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirryttyä kunnille 1.1.2025 Espoo otti käyttöön näitä palveluita koskevat optiot. Ruotsinkielinen kotoutumiskoulutus on toteutettu pääosin omaehtoisina koulutuksina. Ruotsinkielisen kotoutumiskoulutuksen osalta käymme vuoropuhelua yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Espoossa on myös muita kuin lakisääteisiä kotoutumista tukevia palveluita myös ruotsin kielellä. Tällainen on esimerkiksi korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskus Koske.

Lisäksi lakisääteisessä yhteiskuntaorientaatiossa kerrotaan mahdollisuudesta kotoutua ruotsiksi. Työllisyyspalveluiden osalta voimassa ovat Uudenmaan ELY:n kilpailuttaman hankinnan optiokausi ja työvoiman ulkopuolella olevien osalta pääkaupunkiseudun yhteisen hankinnan valmistelu on pitkällä.

Ruotsin kielen kursseja tarjotaan kielitaidon tasoilla A1:stä C1:een, ja kurssit on suunnattu henkilöille, joiden äidinkieli ei ole ruotsi tai suomi. Näiden kurssien kysyntä on kasvanut huomattavasti viimeisten viiden vuoden aikana. Ruotsin opetusta tarjotaan asiakkaiden toiveiden mukaisesti verkkokursseina, perinteisenä opetuksena kerran tai kaksi kertaa viikossa sekä intensiivikursseina 25 tuntia viikossa. Opintojen aloittaminen oikealla tasolla on mahdollista milloin tahansa lukuvuoden aikana.

Esbo Arbiksen opetus seuraa oppimispolkua, mikä helpottaa opiskelijoita aikataulun laatimisessa ja opintojen etenemisen ennakoimisessa. Esbo Arbis tarjoaa myös valmennuskursseja yleistä kielitutkintoa (YKI) varten. Näitä kursseja lisätään ensi lukuvuonna, ja erityisesti suulliseen kielitaitoon keskittyviä valmennuskursseja lisätään.

Esbo Arbis on profiloitunut tarjoamalla varsinaisia kielikursseja, kun taas Helsingfors Arbis tarjoaa kotoutumiskoulutusta henkilöille, joilla on kotoutumissuunnitelma. Kotoutumiskoulutus kotoutumissuunnitelman omaaville henkilöille on maksutonta, kun taas Esbo Arbiksen kielikurssien opiskelijat maksavat kurseistaan itse. Työvoiman ulkopuolella olevien kotoutujien osalta Koto-Espoo maksaa ruotsin kielellä kotoutuvan henkilön kurssimaksun Esbo Arbiksessa.

Esbo Arbiksen opettajat mukauttavat kurssisisältöä tarpeen mukaan. Kursseja markkinoidaan Koto-Espoossa, Ilmonetissa ja Arbiksen verkkosivuilla sekä Luckan integrationin ohjaajien toimesta. Lisäksi tieto leviää henkilökohtaisten suositusten kautta. Alueen instituuttien välillä on myös tietoa toistensa kurssitarjonnasta.

Jatkossa Espoo edistää ruotsin kielellä kotoutumisen suunnittelua, tiedottamista ja koordinoitua ruotsinkielisen kotoutumisen palvelukoordinaattorin resurssilla. Palvelukoordinaattorin vakanssi on perustettu valtuuston esityksestä. Koordinaattorin on tarkoitus aloittaa tehtävässä kesäkuussa 2025. Keskeinen osa palvelukoordinaattorin tehtävää on vahvistaa ruotsin kielellä kotoutumista Espoon kaupungilla varmistamalla, että asiakastyötä tekevillä henkilöillä sekä keskeisillä sidosryhmillä on tieto ruotsin kielellä kotoutumisen mahdollisuudesta sekä palveluista. Lisäksi palvelukoordinaattorin tehtävänä on:

- Viestiä maahanmuuttaja-asiakkaiden suuntaan ruotsin kielellä kotoutumisen mahdollisuudesta ja hyödyistä.
- Toimia ja vaikuttaa aktiivisesti ruotsinkielisen kotoutumisen eri verkostoissa, tuoda niistä tietoa Espoon kaupungille ja vastaavasti välittää verkostoihin Espoon kaupungin näkemyksiä ja tarpeita ruotsinkielisen kotoutumisen osalta. Erityisen keskeisessä roolissa on yhteistyö ruotsinkielisiä kotoutumispalveluita pääkaupunkiseudulla tuottavien organisaatioiden kanssa sekä järjestöyhteistyö.
- Osallistua tarpeen mukaan kotoutumiskoulutusten hankintojen valmisteluun ruotsin kielellä kotoutumisen osalta ja tehdä näihin hankintoihin liittyvää yhteistyötä pääkaupunkiseudun laajuisesti yhdessä työllisyyspalveluiden ja maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjauspalveluiden kanssa.
- Toimia Espoon kaupungin yhdyshenkilönä käynnistyvässä pääkaupunkiseudun laajuisessa Jobba för integration -hankkeessa ja edistää työnantajayhteistyötä ruotsin kielellä kotoutuneiden työllistymisen varmistamiseksi.
- Edistää kieliharjoittelupaikkojen löytymistä Espoon kaupungilta ruotsinkieliseen kotoutumiskoulutukseen osallistuville henkilöille.
- Toimia pohjoismaisissa kotoutumisen edistämisen verkostoissa.

Ruotsin kielellä kotoutumisen edistämisessä on tärkeää huolehtia myös siitä, että maahanmuuttajalasten vanhemmille aktiivisesti kerrotaan mahdollisuudesta hakeutua ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen tai koulutuspalveluihin. Tässä esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja opetustoimen palveluohjauksella on merkittävä rooli. Tietoa ruotsin kielellä

kotoutumisen mahdollisuudesta voidaan myös välittää uusille espoolaisille kaksi kertaa vuodessa järjestettävässä Hello Espoo –tapahtumassa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite että kunnanvaltuusto selvittää, miten kunnassa viestitään oikeudesta ruotsinkieliseen kotoutumiseen ja sen toteutumisesta, henkilöresurssit koordinoimaan, suunnittelemaan ja tiedottamaan kotoutumispalveluista sekä kotoutumiskoulutuksesta

Tiedoksi